

Dosarul nr. 3ra-255/23
2-20072889-01-3ra-10032023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: M. Gandrabur)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, G. Dașchevici, G. Mîra)

Î N C H E I E R E

24 mai 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Ion Malanciuc
Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului depus de Serviciul Fiscal de Stat,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Botezatu Eugenia împotriva Serviciului Fiscal de Stat, persoane terțe Curtea de
Apel Chișinău, executorul judecătoresc Zaprojan Vlad cu privire la obligarea
restituirii taxei de stat,

împotriva deciziei din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul depus de Serviciul Fiscal de Stat și menținută hotărârea din
30 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 29 iunie 2020, Botezatu Eugenia a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Serviciului Fiscal de Stat, persoane terțe Curtea de Apel Chișinău,
executorul judecătoresc Zaprojan Vlad cu privire la obligarea restituirii taxei de stat.

În motivarea acțiunii a indicat că în cadrul judecării cererii de apel depuse
împotriva hotărârii din 6 iunie 2019 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni a fost
obligată să achite taxa de stat în sumă de 440,31 lei.

A menționat că colaboratorul Curții de Apel a eliberat un act în care erau indicate
rechizitele bancare unde urma a fi vărsată taxa de stat, iar ordinul de plată în original
a fost anexat la materialele cauzei.

A explicat că prin încheierea din 20 februarie 2020 s-a dispus restituirea taxei de
stat în beneficiul său, inclusiv a fost restituit ordinul de plată a taxei de stat.

La 10 iunie 2020 a depus la Direcția Generală Administrare Fiscală a Serviciului
Fiscal de Stat cerere prealabilă prin care a solicitat restituirea taxei de stat în mărime
de 440,31 lei, însă prin scrisoarea nr. 26/4-08/2-13-785 i s-a refuzat în restituirea taxei
de stat făcându-se referință la ordinele Ministerului Finanțelor nr. 208 din 24
decembrie 2015 și nr. 172 din 20 decembrie 2019.

La 19 iunie 2020 colaboratorul Direcției Generale Administrare Fiscală a întocmit un proces-verbal dar nu a explicat sensul acestui act.

Prin cerere prealabilă a contestat și acest proces-verbal insistând pe restituirea taxei de stat însă aceasta nu a fost satisfăcută, conduită ce îi încalcă dreptul său de proprietate privată.

A solicitat anularea deciziilor Serviciului Fiscal de Stat nr. 26/4-08/2-13-785 din 22 iunie 2020 și nr. 158 din 16 iulie 2020, obligarea Serviciului Fiscal de Stat în vederea restituirii taxei de stat în mărime de 440,31 lei în baza hotărârii judecătorești definitive, precum și repararea prejudiciului moral cauzat.

Prin hotărârea din 30 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admisă parțial acțiunea.

A fost anulat răspunsul Direcției Generale Administrare Fiscală Centru nr. 26/4-08/2-13-785 din 22 iunie 2020, precum și decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 158 din 16 iulie 2020.

A fost obligat Serviciul Fiscal de Stat să restituie în beneficiul Eugeniei Botezatu taxa de stat în mărime de 440,31 lei achitată conform ordinului de încasare a numerarului nr. 1NED-7100 din 11 octombrie 2019, ținând cont de încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2020 (dosarul nr. 2a-3053/19).

La 29 decembrie 2021, Serviciul Fiscal de Stat a depus apel împotriva hotărârii din 30 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, iar în urma notificării la 22 martie 2022 a hotărârii motivate, la data 12 aprilie 2022 a prezentat motivarea apelului, cu respectarea termenelor prevăzute de art. 232 Cod administrativ.

Prin decizia din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Serviciul Fiscal de Stat și menținută hotărârea din 30 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut prevederile art. 83, 89 din Codul de procedură civilă, art. 176 din Codul Fiscal, art. 11 lit. b) Cod de executare, care reglementează aspectele ce țin de taxa de stat, restituirea taxei de stat și restituirea sumei plătite în plus și a sumei care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituită, documentele executorii.

Cu referire la normele citate, instanța de apel a reținut poziția instanței de fond potrivit căreia chiar și în ipoteza în care cele menționate de organul fiscal de stat ar fi fost juste, se prezumă că instanța de apel reținând ordinul de încasare a numerarului nr. 1NED-7100 din 11 octombrie 2019 pentru examinarea cererii de apel a reclamantei Botezatu Eugenia, nu a identificat erori sau inadvertențe pe marginea autenticității/verosimilității dovezii de achitare a taxei de stat, or, în caz contrar ar fi restituit reclamantei ordinul de plată enunțat sau ar fi indicat asupra necesității achitării corecte a taxei de stat conform clasificăției bugetare corespunzătoare, fie ar restitui în integrum apelul pe motiv că nu au fost înlăturate integral deficiențele regăsite în încheierea de a nu da curs din 26 septembrie 2019.

Totodată, instanța de apel a notat că Eugeniei Botezatu în calitate de justițiabil nu-i pot fi imputate eventualele erori admise la momentul achitării sumei de 440,31 lei.

De asemenea, instanța de apel a remarcat că obligația Serviciului Fiscal de Stat de a restitui taxa de stat în mărime de 440,31 lei este impusă prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2020 care este în vigoare și urmează a fi îndeplinită, iar

actele administrative de refuz contestate de Botezatu Eugenia urmează a fi anulate ca emise contrar legii.

În același timp s-a reținut că potrivit art. 11 lit. b) Cod de executare, sînt documente executorii și se execută conform normelor stabilite de prezentul cod hotărârile date de instanțele de judecată în cauzele de contencios administrativ, încheierile, ordonanțele instanțelor de judecată, dacă legea nu prevede altfel, iar modalitatea restituirii taxei de stat rezultă din prevederile art. 89 CPC enunțat mai sus.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că Serviciul Fiscal de Stat a eșuat să execute o încheiere care îmbracă forma unui titlu executoriu în vigoare, emis de Curtea de Apel Chișinău.

La 25 octombrie 2022, Serviciul Fiscal de Stat a depus recurs împotriva deciziei din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la data de 13 martie 2023 a prezentat motivarea recursului.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu hotărârea primei instanțe, considerând-o neîntemeiată, fiind încălcate normele de drept material, iar decizia recurată nu conține o motivare asupra circumstanțelor descrise în cererea de apel.

În susținerea recursului a remarcat că suma de 440,31 lei nu a fost vărsată la bugetul de stat dar la contul Curții de Apel Chișinău.

Astfel, Curtea de Apel Chișinău urmează se vireze suma de 440,31 lei achitată de către Botezatu Eugenia destinate pentru achitarea taxei de stat, făcând posibilă restituirea acestei sume de către Serviciul Fiscal de Stat.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și emiterea unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii.

La 15 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Curții de Apel Chișinău, executorului judecătoresc Zaporojan Vlad și Eugeniei Botezatu copia recursului depus de Serviciul Fiscal de Stat, însă aceștia recepționând copia recursului (f. d. 172-174) nu și-au valorificat dreptul procedural de depunere a referințelor.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat hotărârea contestată la 18 octombrie 2022, decizia motivată fiind notificat recurentului la data de 16 februarie 2023, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție al scrisorii recomandate (f. d. 159). Astfel, recursul depus la 25 octombrie 2022 și motivarea recursului prezentată la data de 13 martie 2023, sunt în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat, în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil,

recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi

conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni